

**MODEL ODPOWIEDZI I SCHEMAT OCENIANIA
KONKURS POLONISTYCZNY DLA KLAS IV-VIII UCZNIÓW SZKÓŁ PODSTAWOWYCH
WOJEWÓDZTWA MAZOWIECKIEGO**

ETAP WOJEWÓDZKI 2020/2021

Model oceniania – etap wojewódzki

Błędy ortograficzne występujące w odpowiedziach do zadań otwartych krótkiej odpowiedzi (1, 3, 4, 5, 7, 8, 9, 12, 14, 15, 16, 17) obniżają ocenę zadania o 1 punkt niezależnie od ich liczby.

Jeżeli odpowiedź jest nieczytelna, sprawdzający ocenia ją na 0 pkt.

Zapisy w brudnopisie oraz poza wyznaczonymi miejscami nie podlegają ocenie.

Nr	Prawidłowa odpowiedź	Liczba punktów
1	W odpowiedzi uwzględniono zarówno to, że Ender był trzecim dzieckiem swoich rodziców, jak i to, że nie pozwalano rodzicom na więcej niż dwoje dzieci. Przykładowa odpowiedź: <i>Określenie Trzeci oznacza to, że Ender był trzecim dzieckiem, mimo że rodziny nie mogły mieć więcej niż dwoje dzieci.</i> Uwaga, jeśli odpowiedź zawiera jakikolwiek błąd rzeczowy, nie przyznaje się punktu.	1 p. za odpowiedź składającą się z obu elementów bez błędów rzeczowych.
2	F, P	1 p. za obie poprawne odpowiedzi
3.	A. Odpowiedź odwołuje się do potwierdzenia chęci wyjazdu, a także do sprawdzenia rzeczywistych motywacji Endera i tego, czy rozumie swoje położenie. Przykładowa odpowiedź: <i>Graff chciał, aby Ender potwierdził to, że jest gotowy do wyjazdu. Uznał, że dopiero w ostatniej wypowiedzi Ender wykazał się zrozumieniem swojej roli i grozy sytuacji, co wyraził kiwnięciem głowy.</i> B. Odpowiedź odwołuje się do takich cech, jak odpowiedzialność, poczucie obowiązku, gotowość do poświęceń, dojrzałość, determinacja, przenikliwość lub innych, zgodnych z tekstem. Konieczne jest wskazanie <u>przykładu tej cech obecnego we fragmencie</u> . Przykładowa odpowiedź: <i>Ender okazał się zdeterminowany, ponieważ mimo niechęci i strachu postanowił wstąpić do Szkoły Bojowej.</i>	2 p. (po 1 p. za pełną i poprawną odpowiedź w każdym podpunkcie)
4.	Utworzone zdania są poprawne językowo. Uwaga, jeśli odpowiedź zawiera jakikolwiek błąd językowy, nie przyznaje się punktu za daną część zadania. GRA - w utworzonych zdaniach pojawia się ‘gra’ (czasownik, 3 os. l.p., cz. ter.) oraz ‘gra’ (rzeczownik, M. l.p.). Użycie w zdaniach tylko rzeczowników nie jest poprawną odpowiedzią. <u>UWAGA! Nie ma możliwości zmiany formy gramatycznej.</u> PION - w utworzonych zdaniach wykorzystano dwa znaczenia wyrazu: 1) pion szachowy, 2) pion w dowolnym znaczeniu odnoszącym się do kierunku, np. kierunek werykalny, narzędzie do wyznaczania tego kierunku, wertykalny układ instalacji w budynku itp. Użycie w zdaniach znaczeń wymienionych tylko w punkcie drugim nie jest poprawną odpowiedzią.	2 p. (po 1 p. za utworzenie pary <u>poprawnych gramatycznie</u> zdań zawierających homonimy)
5.	Przykładowe odpowiedzi: A. Emocja: fascynacja, oczarowanie, zachwyt, podziw	2 p.

	Przyczyna emocji: pani Coulter była odkrywczynią i piękną kobietą, wspaniale opowiadała o swoich doświadczeniach B. niepewność, poczucie zagrożenia, zaskoczenie, przejęcie Przyczyna emocji: nieświadomość swoich dalszych losów Należy uwzględnić wszystkie odpowiedzi zgodne z cytatai i fragmentem powieści.	po 1 p. za poprawnie wypełnienie jednego <u>wiersza</u> tabeli
6.	łatwo (upodobnienie / ubezdźwięcnienie/ ubezdźwięcnienie postępowe) Uwaga! Nie uznaje się odpowiedzi wskazującej nieprawidłowy kierunek (wsteczny) zjawiska fonetycznego. Uwaga, jeśli odpowiedź zawiera jakikolwiek błąd rzeczowy, nie przyznaje się punktu.	1 p. za wybór właściwego wyrazu i nazwanie występującego w nim zjawiska fonetycznego.
7.	W odpowiedzi: - uczeń podaje numery 3 symboli - objaśnia znaczenie 3 symboli - w objaśnieniu uczeń odnosi się do treści powieści (np. zamieszkanie z panią Coulter/matką, wyjazd na północ w poszukiwaniu zaginionych dzieci, poznanie sojuszników: Cyganów, pancernego niedźwiedzia, aeronauty, powstrzymanie Magisterium) Odpowiedź nie jest uznawana za poprawną, jeśli nie wyjaśnia związku pomiędzy symbolem a wydarzeniami z życia Lyry. Nie uznawane są poprawne są odpowiedzi ogólne, niepowiązane z konkretnymi wydarzeniami utworu np. spotkanie, niebezpieczeństwo, zdrada, podróż.	3 p. (po 1 p. za odpowiedź wyjaśniającą związek danego symbolu z losami Lyry opisanymi w powieści)
8.	Udzielona odpowiedź musi odnosić się do obojga bohaterów. <u>Podobieństwo</u> w początkach historii Endera i Lyry, np.: - młody wiek bohaterów w chwili pojawienia się wezwania do wyprawy, - wyjazd w celu zdobycia wiedzy i umiejętności, - oboje podejmują udział w misji dobrowolnie. <u>Różnica</u> w początkach historii Endera i Lyry, np.: - Lyra nie ma świadomości prawdziwych intencji pani Coulter, Graff wyjaśnia Enderowi, co go czeka. - Lyra nie ma świadomości, jaka odpowiedzialność na niej ciąży, Ender jest tego świadomy. - Lyra wyrusza na wyprawę, ponieważ porwano i uwięziono bliskich jej ludzi, Ender przeciwnie - nie ma żadnego osobistego powodu, kieruje się wyłącznie poczuciem obowiązku, mając świadomość, że poświęca w ten sposób swoją relację z ukochaną siostrą. Należy uwzględnić wszystkie odpowiedzi zgodne z treścią obu powieści, odnoszące się do losów bohaterów na początku, na etapie „wezwania do wyprawy”. Nie uznaje się podobieństw i różnic dotyczących charakteru bohaterów i innych ich cech oraz podobieństw i różnic na innych etapach opowieści.	2 p. (wskazane podobieństwo – 1p. wskazana różnica – 1p)
9.	Treść (2 p.): odpowiedź zawiera <u>opis</u> zwierzęcego dajmona (nie przyznajemy punktu za samą charakterystykę-musi pojawić się element opisu- wielkości, kolorystyki itp.) (1 p.) wraz z pogłębionym <u>uzasadnieniem wyboru</u> jego gatunku i wyglądu w odniesieniu do osobowości Endera przejawiającej się w jego zachowaniu (1 p.). Nie przyznaje się punktów za wskazanie gatunku zwierzęcia bez opisu ani za uzasadnienie nieodwołujące się do faktów z powieści (np. zawierające jedynie nazwy cech Endera). Język i zapis (1 p.): wypowiedź jest bezbłędna pod względem języka, interpunkcji i ortografii. Za wypowiedź krótszą niż pięć zdań odejmuje się 1 punkt od przyznanych.	3 p.
10.	B, D, E	1 p.
11.	A, D	1 p.
12.	Przykładowe odpowiedzi: 1. Bądź otwarty na nowe doświadczenia. 2. Okazuj szacunek tym, których chcesz poznać. 3. Nie zmieniaj innych na swój obraz. 4. Bądź pokorny.	2 p. (1 p. – poprawność merytoryczna)

	5. Nie wywyższaj się.	1 p. – forma trybu rozkazującego)
13.	1, 3, 4 -T (błędne- 2)	2 p. – za cztery poprawne oceny prawdziwości 1p. za trzy poprawne oceny prawdziwości
14.	zapis tytułu – „Solaris” zapis cytatu – „pamfletowym tonie rekonstrukcji stanu badań planety” zapis wyrazów w znaczeniu innym niż potoczne – „życia”, „inteligencji”. Należy uwzględnić wszystkie odpowiedzi adekwatnie określające funkcję cudzysłowu w podanych przez ucznia przykładach z tekstu. Nie przyznaje się punktu za poprawne wypełnienie danego wiersza tabeli, jeśli nie zastosowano cudzysłowu w zapisie przykładu.	2 p. za poprawnie wypełnione dwa wiersze tabeli; 1 p. za poprawnie wypełniony jeden wiersz tabeli.
15.	Wypowiedź zawiera <u>stanowisko</u> ucznia oraz <u>argument</u> adekwatny wobec stanowiska poparty <u>przykładem</u> . Np. <i>Uważam, że była to dla Neo przeszkoda w realizacji misji. Gdyby wcześniej uwierzył w swoje przeznaczenie, miałby większą pewność siebie i dzięki temu szybciej mógłby podjąć walkę z Matrixem.</i> lub: <i>Uważam, że brak wiary w przeznaczenie pomógł Neo. Dzięki temu podejmował świadome decyzje i brał za nie odpowiedzialność. Od Wyroczni dowiedział się, że nie jest Wybranym, a mimo to stał się liderem w walce.</i>	1 p. za odpowiedź spełniająca podane warunki
16.	W odpowiedzi uczeń może nawiązać do dowolnie wybranego tekstu kultury. Punktowane są tylko odpowiedzi zawierające wyjaśnienie, <u>czemu dane nawiązanie służy w utworze</u> . Na przykład: „Zorza polarna” – nawiązania do greckich nazw: <i>aletheiometr</i> to miernik prawdy, <i>dajmon</i> to grecka nazwa duszy, <i>tworzą realia świata przedstawionego</i> . „Gra Endera” – Valentine jako autorka wystąpień politycznych przybrała pseudonim Demostenes, nawiązując do postaci greckiego polityka, autora filipik, przeciwnika Filipa Macedońskiego, <u>ukazuje to stosunek Valentine do polityków</u> . „Matrix” – postać wyroczni, nawiązanie do starożytnej wyroczni w Delfach, <u>przedstawia wyrażoną w filmie koncepcję losu, przeznaczenia</u> .	2 p. (1 p. z podanie tytułu utworu z programu merytorycznego etapu III konkursu oraz wskazanie nawiązania do kultury antycznej; 1 p. za objaśnienie funkcji tego nawiązania)
17.	Odpowiedź musi zawierać <u>stanowisko</u> twierdzące lub <u>zaprzeczające</u> . Pełna odpowiedź zawiera argument poparty przykładami z OBU tekstów kultury (2 p.) Odpowiedź częściowa zawiera argument poparty przykładem z jednego tekstu kultury (1 p.) W odpowiedzi uczeń może odwołać się na przykład do: - symultaniczności (na obrazie przedstawiono kilka nakładających się na siebie przedstawień postaci i miasta, podobnie w filmie akcja toczy się równocześnie w rzeczywistości i w Matriksie) - pozycji postaci kobiecych (na obrazie są przedstawione jako obserwatorki sceny z życia, mają pozycję „perspektywy boskiej”, w filmie taką pozycję mają na przykład maszyny, ale także wyzwoleni ludzie – obserwujący nieświadomych mieszkańców Matriksu) - kolorystyki (na obrazie przedstawiono kontrastujące ze sobą sceny – w żywych kolorach żółci i czerwieni oraz szarości, w filmie świat Matriksu jest kolorowy, a świat prawdziwy – szary)	2 p. za spełnienie wszystkich wymagań (stanowisko, argument, odwołania do obu tekstów kultury); 1p. za spełnienie częściowych wymagań (stanowisko, argument, odwołania do jednego tekstu kultury).

	- dynamicznej kompozycji (na obrazie linie skierowane są w różnych kierunkach, kształty i ich relacje przestrzenne wywołują wrażenie chaosu, filmowa akcja rozwija się w szybkim tempie z niespodziewanymi zwrotami).	
18.	UWAGA! Jeżeli wypowiedź zawiera mniej niż 200 słów, jest oceniana wyłącznie w kryteriach: I. realizacji tematu wypowiedzi, II. elementy retoryczne oraz III. kompetencje literackie i kulturowe. W pozostałych kryteriach sprawdzający przyznaje 0 punktów. Jeżeli w wypowiedzi uczestnik w ogóle nie odwołał się do żadnego z tekstów kultury określonych w poleceniu, za całą wypowiedź sprawdzający przyznaje 0 pkt. Nie sprawdza się i nie zaznacza żadnych błędów w pracy. Sprawdzający umieszcza dopisek – „Brak odwołania do lektur konkursowych”. Za wypowiedź w innej formie niż przemówienie uczestnik otrzymuje 0 pkt. Nie sprawdza się i nie zaznacza żadnych błędów w pracy. Sprawdzający umieszcza dopisek – „Forma wypowiedzi niezgodna z formą wskazaną w poleceniu”. Jeżeli wypowiedź w całości nie dotyczy problemu wskazanego w poleceniu, sprawdzający przyznaje 0 pkt. Nie sprawdza się i nie zaznacza żadnych błędów w pracy. Sprawdzający umieszcza dopisek – „Praca nie dotyczy wskazanego problemu”. I REALIZACJA TEMATU WYPOWIEDZI (0-2) • Forma wypowiedzi zgodna z formą wskazaną w poleceniu -przemówienie. Wszystkie pozostałe elementy polecenia uwzględnione. Wypowiedź w całości dotyczy problemu wskazanego w poleceniu: wpływu działań ludzi na przyszłość. (2 p.) • Forma wypowiedzi zgodna z formą wskazaną w poleceniu. Nieuwzględniony jeden element polecenia (inny niż forma): nie odwołano się do dwóch tekstów literackich i filmu z programu merytorycznego konkursu lub w pracy występują fragmenty nie dotyczące problemu wskazanego w poleceniu (1 p.) • Nieuwzględnione co najmniej dwa elementy polecenia (inne niż forma): nie odwołano się do dwóch wymaganych tekstów kultury z programu merytorycznego konkursu LUB nie odwołano się do dwóch tekstów literackich i filmu z programu merytorycznego konkursu i w pracy występują fragmenty nie dotyczące problemu wskazanego w poleceniu (0 p.) II ELEMENTY RETORYCZNE (0-4) UWAGA! Argumentowanie nie polega na streszczaniu utworów. • Pogłębiona argumentacja: piszący wprowadza do tematu, zajmuje stanowisko wobec problemu; argumentacja jest trafna wobec przyjętego stanowiska i jest logicznie powiązana z wnikliwą i rzeczową interpretacją faktów wybranych z tekstów kultury; argumentacja prowadzi do wniosków innych niż powtórzenie tezy. • Co najmniej dwa argumenty odwołujące się np. do faktów, logiki, emocji, zilustrowane są odpowiednimi przykładami. • Argumenty/przykłady są w dostrzegalny sposób LOGICZNIE uporządkowane np. są przedstawione według wagi albo są zapisane w porządku: argument – kontrargument. (4 p.) Praca spełnia dwa wymagania na 4 punkty, a trzecie wymaganie na 2 punkty - (3 p.) • Powierzchnowa argumentacja: piszący zajmuje stanowisko wobec problemu, ale go nie objaśnia; argumentacja jest trafna wobec przyjętego stanowiska i powiązana z wybranymi tekstami kultury; w wypowiedzi brak wnikliwości; wnioski nie wykraczają poza powtórzenie tezy. • Niektóre argumenty zilustrowane odpowiednimi przykładami ORAZ/LUB wykorzystanie przykładów w funkcji argumentacyjnej. • Argumenty/przykłady są uporządkowane częściowo lub pozornie (2 p.)	20 p.

Podjęta próba argumentowania stanowiska. Ograniczenie do wyliczenia powierzchownie omówionych przykładów, powiązanych z problemem określonym w temacie. Przykłady są uporządkowane częściowo lub pozornie. (1 p.) - Praca nie spełnia co najmniej jednego wymagania określonego na 1 p. (0 p.) III KOMPETENCJE LITERACKIE I KULTUROWE (0-4) Za każdy błąd rzeczowy odejmuje się 1 punkt w tym kryterium. Za brak tytułu lub autora przywołanego utworu jest odejmowany 1 punkt. W przypadku dwóch lub trzech utworów omówionych bez wskazania tytułu lub autora odejmowane są maksymalnie 2 punkty. Uwaga! W ocenie tego kryterium nie chodzi o liczbę przywołanych przez ucznia utworów, a stopień ich znajomości i umiejętność wybrania treści przydatnych do argumentowania. Oznacza to, że praca, w której odwołano się do trzech utworów, może uzyskać punktację niższą niż 4 punkty, jeśli odwołania do tekstów są niefunkcjonalne względem wskazanego w poleceniu problemu, nie służą argumentacji, są zbyt powierzchowne lub ogólne. - Zgodne z poleceniem funkcjonalne wykorzystanie faktów z <u>trzech</u> tekstów kultury: fakty z tekstów kultury osadzone są w kontekście utworów i świadczą o <u>ich bardzo dobrej znajomości</u>; fakty z utworów wyselekcjonowane są pod kontem argumentacji i trafnie zinterpretowane, nie tylko wymienione (4 p.) - Zgodne z poleceniem wykorzystanie faktów z <u>dwóch</u> tekstów kultury: fakty z tekstów kultury osadzone są w kontekście utworów i świadczą o ich doskonałej znajomości, fakty z utworów wyselekcjonowane są pod kontem argumentacji i trafnie zinterpretowane, nie tylko wymienione (3 p.) - Zgodne z poleceniem wykorzystanie faktów z <u>jednego</u> tekstu kultury: fakty z tekstu kultury osadzone są w kontekście utworu i świadczą o jego doskonałej znajomości, fakty z utworu wyselekcjonowane są pod kontem argumentacji i trafnie zinterpretowane, nie tylko wymienione, (2 p.) - Luźny związek przytoczonych faktów z przyjętym stanowiskiem LUB podjęta próba interpretacji wymaganych tekstów w powiązaniu z przyjętym stanowiskiem, będąca w większości streszczeniem lub przytoczeniem innych informacji o tekstach (1 p.) - Brak powiązania przytoczonych faktów z utworu z przyjętym stanowiskiem wobec problemu LUB brak interpretacji faktów z jakiegokolwiek wymaganego tekstu kultury – tylko streszczanie lub przytoczenie innych informacji o tekstach bez wykorzystania ich w celach argumentacyjnych. (0 p.) IV KOMPOZYCJA TEKSTU (0-2) - Kompozycja zgodna z formą wypowiedzi. Graficznie wyodrębnione akapity (wydzielenie akapitami tylko trzech zasadniczych części wypowiedzi nie spełnia wymagań tego kryterium). Pełna spójność - bez luk i zbędnych powtórzeń. (2 p.) - Kompozycja zgodna z formą wypowiedzi. Graficznie wyodrębnione akapity. Dopuszczalna 1 usterka w zakresie spójności lub podziału na akapity. (1 p.) - Praca nie spełnia co najmniej jednego wymagania określonego na 1 p. (0 p.) V STYL (0-2) Uwaga! Błędy stylistyczne inne niż dotyczące odpowiedniości i jednolitości stylu oceniane są w kategorii VII JĘZYK. - Odpowiedni do treści i formy wypowiedzi - dobór słownictwa i konstrukcji składniowych służy zarówno podtrzymaniu kontaktu ze słuchaczami, jak i argumentacji (wyjaśnianie, wnioskowanie). W każdej części pracy występują elementy stylu retorycznego lub artystycznego (pytania retoryczne, wykrzyknienia, epitety i in.) charakterystyczne dla przemówienia oraz wyrażenia czy zwroty podtrzymujące kontakt z odbiorcą.	
---	--

	Nieodpowiedni jest styl kolokwialny, nadmiernie poetycki, naukowy czy urzędowy. (2 p.) - Wyrażenia czy zwroty podtrzymujące kontakt z odbiorcą występują jedynie na początku i na końcu pracy, nie w każdej części pracy występują elementy stylu retorycznego lub artystycznego <u>LUB</u> sporadyczne usterki w odpowiedniości oraz/lub jednolitości stylu. (1 p.) - Wyrażenia czy zwroty podtrzymujące kontakt z odbiorcą występują jedynie na początku i na końcu pracy, nie w każdej części pracy występują elementy stylu retorycznego lub artystycznego <u>I</u> występują sporadyczne usterki w odpowiedniości oraz/lub jednolitości stylu <u>LUB</u> brak wyrażen czy zwrotów podtrzymujących kontakt z odbiorcą nawet na początku i na końcu pracy, nie występują elementy stylu retorycznego lub artystycznego, <u>LUB</u> styl w przewadze nieodpowiedni do treści i formy wypowiedzi (np. styl rozprawki) oraz niejednolity (0 p.) VI JĘZYK (0-4) <table><tr><td>zakres środków / poprawność środków</td><td>0 błędów</td><td>1 błąd</td><td>2 błędy</td><td>3 błędy</td><td>ponad 3 błędy</td></tr><tr><td>Szeroki zakres środków językowych, tzn. zróżnicowana składnia, zróżnicowana leksyka, w tym np. bogata frazeologia, precyzyjne słownictwo, umożliwiające pełną i swobodną realizację tematu. Brak powtórzeń.</td><td>4 p.</td><td>3 p.</td><td>2 p.</td><td>1 p.</td><td>0 p.</td></tr><tr><td>Zadowalający zakres środków językowych, tzn. składnia i leksyka stosowne / odpowiednie do realizacji tematu. Powtórzenia wyrazów lub struktur składniowych.</td><td>3 p.</td><td>2 p.</td><td>1 p.</td><td>0 p.</td><td>0 p.</td></tr><tr><td>Wąski zakres środków językowych, tzn. składnia i leksyka proste / ograniczone, utrudniające realizację tematu.</td><td>2 p.</td><td>1 p.</td><td>0 p.</td><td>0 p.</td><td>0 p.</td></tr></table> VII ORTOGRAFIA (0-1) 0-2 błędy – 1 p. ponad 2 błędy – 0 p. VIII INTERPUNKCJA (0-1) do 3 błędów - 1 p. ponad 3 błędy – 0 p.						zakres środków / poprawność środków	0 błędów	1 błąd	2 błędy	3 błędy	ponad 3 błędy	Szeroki zakres środków językowych, tzn. zróżnicowana składnia, zróżnicowana leksyka, w tym np. bogata frazeologia, precyzyjne słownictwo, umożliwiające pełną i swobodną realizację tematu. Brak powtórzeń.	4 p.	3 p.	2 p.	1 p.	0 p.	Zadowalający zakres środków językowych, tzn. składnia i leksyka stosowne / odpowiednie do realizacji tematu. Powtórzenia wyrazów lub struktur składniowych.	3 p.	2 p.	1 p.	0 p.	0 p.	Wąski zakres środków językowych, tzn. składnia i leksyka proste / ograniczone, utrudniające realizację tematu.	2 p.	1 p.	0 p.	0 p.	0 p.	
zakres środków / poprawność środków	0 błędów	1 błąd	2 błędy	3 błędy	ponad 3 błędy																										
Szeroki zakres środków językowych, tzn. zróżnicowana składnia, zróżnicowana leksyka, w tym np. bogata frazeologia, precyzyjne słownictwo, umożliwiające pełną i swobodną realizację tematu. Brak powtórzeń.	4 p.	3 p.	2 p.	1 p.	0 p.																										
Zadowalający zakres środków językowych, tzn. składnia i leksyka stosowne / odpowiednie do realizacji tematu. Powtórzenia wyrazów lub struktur składniowych.	3 p.	2 p.	1 p.	0 p.	0 p.																										
Wąski zakres środków językowych, tzn. składnia i leksyka proste / ograniczone, utrudniające realizację tematu.	2 p.	1 p.	0 p.	0 p.	0 p.																										
	Razem					50 pkt.																									

Każdy poprawny sposób rozwiązania zadań przez ucznia powinien być uznawany. W modelu odpowiedzi zamieszczono warunki poprawności odpowiedzi i przykładowe rozwiązania.

Maksymalna liczba punktów do uzyskania: 50